

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 7/2020-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 29. apríla 2020 v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca), Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára, Ľuboša Szigetiho, Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval návrh [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnili 29. februára 2020, a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh [REDACTED] o d m i e t a .
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie návrhu navrhovateľa a jeho argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 10. marca 2020 doručený návrh [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „navrhovateľ“), vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb do Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), ktoré sa uskutočnili 29. februára 2020 (ďalej aj „napadnuté voľby“).

2. Vec navrhovateľa bola pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi, ktorý 3. apríla 2020 oznámil dôvody svojho vylúčenia podľa § 49 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na neverejnom zasadnutí pléna rozhodol uznesením č. k. PL. ÚS 7/2020-28 z 22. apríla 2020 tak, že sudca Rastislav Kaššák nie je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci navrhovateľa.

3. Navrhovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že ako občan Slovenskej republiky podal platnú kandidátnu listinu do napadnutých volieb, ktorá však v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a medzinárodnými zmluvami nebola zaregistrovaná a že mu bolo zakázané v napadnutých voľbách kandidovať. Ďalej tvrdí, že ho v nadväznosti na uvedené „*zavreli do väzby a trestnoprávne... prenasledujú*“.

4. Navrhovateľ tvrdí, že zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“) v rozpore s ústavou a medzinárodnými zmluvami umožňuje podať kandidátnu listinu do volieb do národnej rady iba politickým stranám, nie však priamo občanovi. Bez možnosti kandidovať vo voľbách je však akákoľvek politická činnosť navrhovateľa bezpredmetná. Občania sú takto „*degradovaní*“ na aktivistov, pričom ide o ich zjavnú a hrubú diskrimináciu.

5. Navrhovateľ ďalej vo svojom návrhu poukazuje na výhody, ktoré by priniesol volebný systém, v ktorom by do volieb do národnej rady mohli podávať kandidátne listiny priamo občania.

6. Navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd uznesením pozastavil účinnosť zákona o voľbách, vyhlásil napadnuté voľby za protizákonné, protiústavné a neplatné, a aby zrušil ich výsledok.

7. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd rozhodol: „I. Základné právo sťažovateľa priamo sa zúčastňovať na správe vecí verejných (čl. 30 ods. 1 Ústavy SR) a právo na slobodný výkon politickej činnosti (čl. 31 Ústavy SR), základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok (čl. 30 ods. 4 Ústavy SR a čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd) a na vstup do verejných služieb svojej krajiny za rovnakých podmienok (čl. 25 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach) bolo porušené:

1) Uznesením Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán č. 56/4/1 zo dňa 10.12.2019;

2) Uznesením Najvyššieho súdu SR č.k. 10Volpp/1/2019 zo dňa 19.12.2019...

3) Nekonáním Ministerstva vnútra SR na žiadosť o registráciu kandidátnej listiny a Ústavný súd zrušuje uznesenie Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán č. 56/4/1 zo dňa 10.12.2019 a Uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 10Volpp/1/2019 zo dňa 19.12.2019.

II. Základné právo sťažovateľa na priame a rovné volebné právo (čl. 30 ods. 3 a čl. 74 Ústavy SR a čl. 21 Listiny základných práv a slobôd) a právo na rovnosť všetkých ľudí (čl.12 ods.1 Ústavy SR), je porušené uskutočnením volieb poslancov do Národnej rady SR, ktoré sa budú konať dňa 29.2.2019 podľa zákona č. 180/2014 Z.z...

III. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR) bolo porušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č.k. 10Volpp/1/2019 zo dňa 19.12.2019 o odmietnutí žaloby.

IV. Ústavný súd SR sa sťažovateľovi hlboko ospravedlňuje za hrubé a ničím neospravedlňiteľné porušenie jeho základných práv.

V. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základných práv primerané finančné zadosťučinenie vo výške dvadsaťpäť miliónov Eur.“

8. Navrhovateľ napokon žiada, aby mu ústavný súd ustanovil pre toto konanie právneho zástupcu. Svoju požiadavku odôvodňuje obavami o svoju bezpečnosť, nedostatkom finančných prostriedkov, ako i skutočnosťou, že ním oslovení advokáti ho odmietli v tomto konaní zastupovať pre obavy z „*možných perzekúcií zo strany najvyšších orgánov verejnej moci*“.

II.

Právomoc ústavného súdu a posúdenie návrhu navrhovateľa

9. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

11. Podľa čl. 130 ods. 2 ústavy zákon ustanoví, kto má právo podať návrh na začatie konania podľa čl. 129.

12. Uvedeným zákonom je zákon o ústavnom súde.

13. Podľa § 42 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je

- a) návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy,
- b) návrh na začatie konania o súlade dojednanej medzinárodnej zmluvy podľa čl. 125a ústavy,
- c) návrh na začatie konania o súlade predmetu referenda podľa čl. 125b ústavy,
- d) návrh na začatie konania v kompetenčných sporoch podľa čl. 126 ods. 1 ústavy,
- e) návrh na začatie konania v sporoch o kontrolnú pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší kontrolný úrad“) podľa čl. 126 ods. 2 ústavy,
- f) sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy (ďalej len „ústavná sťažnosť“),

- g) sťažnosť orgánu územnej samosprávy podľa čl. 127a ústavy,
- h) návrh na začatie konania o výklad ústavy alebo ústavného zákona podľa čl. 128 ústavy,
- i) sťažnosť proti rozhodnutiu o overení alebo o neoverení mandátu poslanca národnej rady podľa čl. 129 ods. 1 ústavy (ďalej len „sťažnosť podľa čl. 129 ods. 1 ústavy“),
- j) návrh na začatie konania o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta, volieb do národnej rady, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu podľa čl. 129 ods. 2 ústavy,
- k) sťažnosť proti výsledku referenda podľa čl. 129 ods. 3 ústavy,
- l) sťažnosť proti výsledku ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta podľa čl. 129 ods. 3 ústavy (ďalej len „ľudové hlasovanie“),
- m) návrh na vyhlásenie rozhodnutia o uvoľnení funkcie prezidenta podľa čl. 105 ods. 2 ústavy,
- n) návrh na preskúmanie rozhodnutia o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia podľa čl. 129 ods. 4 ústavy,
- o) obžaloba prezidenta vo veci úmyselného porušenia ústavy alebo vlastizrady podľa čl. 129 ods. 5 ústavy,
- p) návrh na začatie konania o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na takéto rozhodnutie nadväzujúcich ďalších rozhodnutí podľa čl. 129 ods. 6 ústavy,
- q) sťažnosť podľa čl. 129 ods. 7 ústavy proti uzneseniu Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) podľa čl. 154d ods. 2,
- r) návrh na obnovu konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy,
- s) žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu ústavného súdu podľa čl. 136 ods. 2 ústavy,
- t) žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu alebo generálneho prokurátora podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy,
- u) návrh na začatie disciplinárneho konania voči predsedovi najvyššieho súdu, podpredsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „podpredseda najvyššieho súdu“) alebo generálnemu prokurátorovi podľa čl. 136 ods. 3 druhej vety ústavy,

v) návrh na začatie konania o neplatnosti právnych predpisov podľa čl. 152 ods. 2 a 3 ústavy,

w) návrh na preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K neústavnosti a nezákonnosti napadnutých volieb

16. Podľa § 157 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy o ústavnosti a zákonnosti volieb do národnej rady a do Európskeho parlamentu môže podať politická strana alebo politické hnutie alebo ich koalícia, ktoré podali platnú kandidátnu listinu podľa osobitných predpisov.

17. Ústavný súd konštatuje, že navrhovateľa ako fyzickú osobu nemožno považovať za politickú stranu alebo politické hnutie, alebo ich koalíciu, ktoré podali platnú kandidátnu listinu podľa osobitných predpisov v zmysle § 157 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Na základe uvedeného je na prvý pohľad zrejmé, že navrhovateľ nie je oprávnenou osobou na podanie návrhu podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, a preto ústavný súd musí jeho návrh v tejto časti pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný zjavne neoprávnenou osobou (obdobne PL. ÚS 15/94, PL. ÚS 53/2011, PL. ÚS 10/2015, PL. ÚS 13/2015).

II.2 K nesúladu zákona o voľbách s ústavou a medzinárodnými zmluvami

19. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v časti návrhu navrhovateľa, v ktorom sa domáha vyslovenia nesúladu zákona o voľbách s ústavou a medzinárodnými zmluvami, z dôvodu, že podľa zákona o voľbách môže podať kandidátnu listinu do volieb do národnej rady iba politická strana, nie priamo občan.

20. Podľa § 74 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas národná rada a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, môžu podať:

- a) najmenej pätina poslancov národnej rady,
- b) prezident
- c) vláda,
- d) súd v súvislosti s prejednávanou vecou,
- e) generálny prokurátor,
- f) predseda súdnej rady, ak ide o právny predpis týkajúci sa výkonu súdnictva,
- g) verejný ochranca práv, ak ďalšie uplatňovanie právneho predpisu môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

21. Ústavný súd konštatuje, že z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ nie je procesne legitimovaný na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.

22. Preto aj túto časť návrhu navrhovateľa bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný zjavne neoprávnenou osobou (obdobne PL. ÚS 4/01).

III.3 K porušeniu práv sťažovateľa v petite označenými rozhodnutiami

23. K tejto časti návrhu navrhovateľa ústavný súd konštatuje, že namietané porušenie navrhovateľových subjektívnych práv postupom a rozhodnutiami označenými v petite jeho návrhu ústavný súd preskúmal v rámci konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedeného pod sp. zn. IV. ÚS 91/2020 a ústavnú sťažnosť navrhovateľa (sťažovateľa) v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

24. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

25. Preto túto časť návrhu sťažovateľa bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) ako neprípustnú (obdobne I. ÚS 97/2010, II. ÚS 219/2010, II. ÚS 597/2017).

III.4 K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

26. Navrhovateľ požiadal v tomto konaní o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom, čo odôvodnil obavami o svoju bezpečnosť, nedostatkom finančných prostriedkov, ako i skutočnosťou, že ním oslovení advokáti ho odmietli zastupovať.

27. Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, možno ustanoviť právneho zástupcu za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, a to (1) ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a (2) nejde

o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

28. Odhliadnuc od prípadného splnenia prvej podmienky, ktoré nebolo pred ústavným súdom žiadnym spôsobom preukázané, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže z už uvedeného je zrejmé, že zo strany navrhovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

29. Ústavný súd preto žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

30. Keďže návrh bol ako celok odmietnutý, ústavný súd už nemal dôvod osobitne sa zaoberať ďalšími návrhmi navrhovateľa uvedenými v petite jeho návrhu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky